

benhville, naar man var kommen ind i en rent saglig Forhandling. Jeg kan derfor saa grumme godt forstaa, at Folk nu ere komne frem dermed, og det forekommer mig at være en underlig Optraeden fra dette Tings Side, at vi efter at have modtaget det Andragende, der er fremsat i den bedste Mening, dog ikke have gjort noget derved. Jeg kan ikke dele den Opfattelse af dette Andragende, som det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) fremsatte. Jeg glæder mig for saa vidt over det ærede Medlem, som jeg erkender, at det var rene Ord for Pengene, som det ærede Medlem gav, da han sagde, at han vilde stemme dertimod, og man blev fuldstændig klar over, hvor det ærede Medlem egentlig stod, men jeg kan ikke nægte, at hans Motivering var mig lidt aparte. Det ærede Medlem omtalte den Adresse, der er indkommen, og fortalte, hvorledes en Kreds af Mænd var bleven samlet og agiteret op. Naar man nu vil gennemse Listen over Andragerne, de Mænd, der have underskrevet dette Andragende, vil man se, at de fleste af dem ere ældre Mænd, studerede Mænd, der have tilbragt det meste af deres Liv i Studerekammeret, og hos hvilke man ikke kan antage, at Videnskaberne let sættes i stærk Bevægelse, saa at jeg ikke kan sige andet, end at det maa have været en vidunderlig Agitator — han maa næsten have lige saa gode Agitationsevner, som det ærede Medlem fra Assens, ja endogsaa endnu bedre — siden han har været i Stand til at opagitere denne Kreds af adstadige Videnskabsdyrkere i en saadan Grad, at de have ladet sig forlede til at indgaa med et Andragende, der er holdt i en saa pompøs Stil, som det ærede Medlem sagde. Ja, jeg skal ikke nægte, at jeg studiede derover, og jeg nærer ikke Tvivl om, at Underfritterne ville blive i højeste Grad forbausede, naar de tænke tilbage paa det Møde, hvori de vedtog dette Andragende, ved at høre, at de vare opagiterede o. s. v. Det ærede Medlem havde ondt ved at forstaa, hvad det havde med Landsfrihed at gøre. Ja, jeg veed godt, at det ærede Medlem og flere af hans Meningsfæller have lidt ondt ved at forstaa, hvorfor der fra anden Side tales om denne Sag; de synes, at det er underligt, at der overhovedet tales derom. Jeg vil dertimod sige, at det forekommer mig ikke saa ganske unaturligt. Jeg tror, at mange Menninger her i Landet have spurgt sig selv: Hvad vilde Forskellen i Grunden blive i aandelig Henseende, om en Gang Venstre her kom til Magten i Stedet for Højre; de spørge sig selv om, hvad det vilde betyde,

at Venstre kom til Magten. Betyder det et Systemskifte eller betyder det, at nu vil Venstre gøre akkurat det samme om igen, som Højre har gjort, kun med den Forskel, at medens Højre har besat alle Embeder med sine Folk, medens det har overhovedet bespist og tildrucket sine Folk, saa godt det har ladet sig gøre, vil Venstre gøre det samme med sine, medens det vil udelukke til begge Sider, baade til Højre og langt udad til Venstre dem, der ikke have den rette Mening? Der er ikke saa Menninger, der have gjort sig det Spørgsmaal, hvad betyder det? Det er derfor, jeg tror, at denne Sag er en Sag, der følges med en Del Opmærksomhed af mange rundt omkring i Landet, af dem, der have en bestemt Opfattelse af, hvad Landsfrihed er. De have nemlig ladet sig forlede til en Tro, som viser sig, for saa vidt det ærede Medlem fra Assens er Repræsentant for Flertallet i Venstre, at være falsk; de have ladet sig forlede til den Tro, at det, at Venstre en Gang kom til Magten, vilde i aandelig Henseende betyde Landsfrihed, vilde betyde, at man vilde stille de aandelige Kætninger her i Landet i det hele taget under samme Kampvillaa, at man ved Besættelsen af Embeder, af den Slags Stillinger her i Landet, der skulle besættes med aandelige Personligheder, vilde ikke længere tage hverken politiske eller religiøse eller saakaldte moraliske Hensyn, men vilde tage Hensyn til, om den vedkommende i det hele taget er i Stand til at gøre Fjldest paa den Plads, om han er den bedste af dem, der kan være Tale om. Jeg vil sige, at det har været min Opfattelse af Venstres Stilling i denne Sag, den har jeg i alle mine Dage næret, og jeg vilde sætte stor Pris paa, om vi ogsaa ved denne Behandling skulde saa bestyrket, at det vil ske, naar en Gang Venstre kommer til Magten, at saa ville vi i den Henseende saa et Systemskifte. Jeg har talt i denne Sag, fordi jeg ønsker at komme til Klarhed derover, og fordi jeg ønsker at bidrage mit til, at der, naar den Tid en Gang kommer, da ikke længere det Estrupste System er dette Lands politiske System, men vi saa et nyt System, saa vilde det føre til, at der kom i aandelig Henseende Lighed for alle. (Afbrudelse.) Det ærede Medlem fra Middelfart (Hemming Jensen) siger, at jeg er naiv. Ja, jeg skal ikke udtale mig derom; det kunde føre for vidt at komme ind paa en psykologisk Undersøgelse af min Naivitet, men jeg udtaler det nærmest for at hævde min egen Anskuelse, hævde, hvad jeg vil ønske er Venstres Anskuelse. Det ærede Medlem fra Assens har oplyst,